

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Det skal du vide, før du starter:

Tid og sted for navneændringen. Se evt. i kirkebogen for ansøgerens fødsel, hvor disse oplysninger kan findes indført. Her vil navneændringens type muligvis også fremgå.

Bor ansøgeren i København?

JA

Oplysningerne om navneændringen finder du forskellige steder afhængig af, hvilken type af navnebevilling, der er tale om. Der er to typer af navneændring:

Navneændring ved kongelig bevilling

1904-1961: Københavns Overpræsidium.
Se **O.J.-journaler**.

Navneændring ved øvrighedsbevis/ navnebevis

1903-1961: Københavns Overpræsidium.
Se **N.J.-journaler**, hvor man finder alle ansøgninger eller **N.B.J.-journaler**, hvor man finder de godkendte ansøgninger.
1962- : Københavns Overpræsidium.
Se **O.J.-journaler**.

NEJ

Oplysningerne om navneændringen finder du forskellige steder afhængig af, hvilken type navnebevilling, der er tale om. Der er to typer af navneændring.

Navneændring ved kongelig bevilling

1904-1961: Amtet.

Navneændring ved øvrighedsbevis/ navnebevis

1903-1919: Retsbetjenten.
1919-1961: Politimesteren.
1962-1970: Amtet.
1970- : Statsamtet.

Kongelige bevillinger i Rigsarkivet

Indtil 1903 skete alle navneændringer ved kongelig bevilling fra Justitsministeriet. Disse sager skal derfor søges i Rigsarkivet.

Efter 1903 kan man stadig finde kongelige bevillinger på Landsarkivet.

Mellem 1916-1961 skulle Justitsministeriet altid høres ved navneændring.

STATENS ARKIVER

LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND
LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM

Navneændring

Navneændring betyder, at en person ændrer sit navn og f.eks. tager et nyt efternavn. Gennem det meste af 1800-tallet forsøgte staten uden større held at pålægge befolkningen at føre fast slægtsnavn. Fra 1892 og frem blev det navn, en person havde fået i kirkebogen, derfor fastfrosset - også selv om personen ikke brugte det i praksis. De mange protester fra befolkningen over ikke læn- gere at kunne bestemme eller frit vælge sit eget efternavn førte til, at staten i 1903 forsøgte at løse problemet ved en forsøgsordning, der fortsatte i navneloven af 22/4 1904. Indtil 1903 havde man kun kunnet få sit navn ændret ved kongelig bevilling. Efter den nye lov kunne man lettere (og billigere) få et nyt efternavn.

Kirkebogen som udgangspunkt

Begynd altid med kirkebogens fødselsindførelse, hvor personens efternavn bør være rettet og have en anmærkning om navneforandringens dato og type. Typen - dvs. enten kongelig bevilling eller øvrighedsbevis/navnebevis - bestemmer, hvor Navnesagen skal findes. Hvis typen ikke er oplyst i kirkebogen, kan man gætte sig frem efter et par hovedregler: Hvis navnet er et fornavn, en kvindes fødenavn eller et navn, en anden slægt allerede bruger, vil navneændringen indtil 1961 være sket ved kongelig bevilling. Hvis der derimod er tale om et nyt og selvopfundet navn, vil navneændringen fra 1903 og frem normalt være sket ved øvrighedsbevis /navnebevis.

Hvilken myndighed, der har afgjort sagen, bliver sjældent oplyst, så her må man også gætte sig frem. Start med den myndighed, hvor ansøgeren boede, da han skiftede navn.

Hvis flere familiemedlemmer søgte i fællesskab, vil sagen være behandlet, hvor hovedansøgeren boede. Hvis en mand har fået navneforandring, mens han stadig stod indskreven i lægdsrullen, vil den oftest være rettet og give helt præcise oplysninger herom i lægdsrullen.

Det er sjældent, at ansøgningen om navneændring indeholder en begrundelse for valget af slægtsnavn - undtagen hvis der er tale om retten til et allerede brugt navn.

Navneændring i København

Som i mange andre tilfælde havde København sit eget administrative system, hvilket gør søgningen efter navnesager anderledes end i provinsen. I København skulle en person fra 1903/1904 indgive sin ansøgning til Københavns Overpræsidium, i hvis arkiv den derfor findes. Det gælder både ved kongelig bevilling og ved øvrighedsbevis. I Vejledningen finder du en registratur over Københavns Overpræsidiiums arkiv under gruppen "Københavns Overpræsidium".

Navneændring i provinsen

Skete navneforandringen ved øvrigheds- eller navnebevis uden for København, skulle ansøgeren mellem 1903-1961 sende ansøgningen til politimesteren. Indtil 1919 kaldtes politimesteren for retsbetjent, og sagen skal indtil da findes i rets- betjentarkivet og derefter i politiarkivet. Fra 1962 overgik myndigheden til amterne og senere til statsamterne. Fra 1904-1961 tog amtet sig også af kongelige bevillinger. I Vejledningen finder du relevante registraturer under grupperne "Retsbetjente -1919", "Politi 1919-" og "Amter & statsamter".

Sådan kan bestillingssedlen se ud:

		Bruger (efternavn først) HANSEN, HANS		Udtydes af bruger																				
LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM		Dato 20.4.2015	Plads nr. 4																					
bestiller følgende arkivalier																								
Arkivskaber (myndighed, institution, person eller organisation) Københavns Overpræsidium																								
Titel (arkivaliernes betegnelse ifølge registraturen) O.F. Journal (+ register)																								
År (fra-til) 1920	Evt. journalnummer (sagens nummer)		Evt. bestillingsnummer (ifølge registratur)																					
Udtydes af bruger																								
Kan ikke udleveres:																								
<table border="1"> <tr> <td>Benyttet, ved skranken</td> <td>Udgang</td> <td>Skævvang</td> <td>Et andet</td> <td>Er udgået</td> </tr> <tr> <td>Eksp. af:</td> <td>Indgår</td> <td>Bl.</td> <td>Pl.</td> <td>Lang</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>					Benyttet, ved skranken	Udgang	Skævvang	Et andet	Er udgået	Eksp. af:	Indgår	Bl.	Pl.	Lang										
Benyttet, ved skranken	Udgang	Skævvang	Et andet	Er udgået																				
Eksp. af:	Indgår	Bl.	Pl.	Lang																				
Udtydes af bruger																								
Udtydes af bruger																								

Fleere arkivenheder (bind, pakker etc.) må kun bestilles på samme seddel, når de er fortløbende